

Z

ZONCA. *Canyada de Zonca*, al Pinós de Monòver. Nom important no tingut en compte en l'article ZANJA del DECH, que canvia l'etimologia admesa en el DCEC per al castellà *zanja*.

Jo ho lligaria, més aviat que amb JUNCARE (que no explicaria la Z ni la terminació) amb el mot *zanâqa* «callis» que *RMa.* registra (junt amb *zanîq* i *zanâqa* «inverecundus, -cundia»). És un nom important que reforça l'etimologia alternativa que m'inclino a admetre en el DECH, s. v. *zanja*. Com a important contribuent en el debatut problema a l'etimologia del castellà *zanja* i port. *sanja* 'un fossat, un vall' ultra el *zanâqa* de *RMa.* es troba avui a l'Àfrica *zanqa* (amb el mateix sil·labeig que *zonca* i que *zanja*), i així mateix, amb un altre vocalisme encara, el maltès *zenga* 'fossa, forn' (posat de relleu per Steiger, *VRom.* x, 36) (amb la pronunciació *g* del *qaf* àrab); i en fi, amb

eix-: *eixanca* 'vall per conduir aigües de regatge' a Castelló de Rugat.

En el DECH especulo sobre la probabilitat que en aquesta família (estranya a les arrels semítiques de l'àrab) hi hagi en definitiva el persa *sang* 'pedra', que és d'origen indoeuropeu, o almenys europeu: amb *KA-* > irani *sa-*, puix que en avèstic i persa antic és *aθanga* = eslau *kâmenj*, cèltic *AKAUNO i tot el grup indoeuropeu que estudio en *Col.Prerrom. Salm.* 142. Com que *Zonca* és una «canyada», així lliga amb la idea de 'fossat, vall'; d'altra banda en un iranisme de l'àrab magrebí no xoca gens que la *θ* o *s-* del persa aparegui com *Z*; la sorda *q* es retroba en sogdià *sanka*; junt amb el *Zónca* del Pinós, tindríem quatre vocalismes alternants: *á* afri. / *a'* *RMa.* / *é* maltès / *ó*; per més que el timbre *ó* també es podria explicar per influència *qaf* següent.